

JURIDISKA FAKULTETEN
vid Lunds universitet

Moa Friberg

Människosmuggling av humanitära skäl

LAGF03 Rättsvetenskaplig uppsats

Kandidatuppsats på juristprogrammet
15 högskolepoäng

Handledare: Sacharias Votinius

Termin: VT 2016

Innehåll

SUMMARY	1
SAMMANFATTNING	3
FÖRKORTNINGAR	5
1 INLEDNING	6
1.1 Bakgrund	6
1.2 Syfte	6
1.3 Frågeställningar	7
1.4 Avgränsningar	7
1.5 Metod och perspektiv	7
1.6 Material	8
1.7 Forskningsläge	8
1.8 Disposition	8
2 EU OCH SCHENGENSAMARBETET	10
3 SVERIGE	13
3.1 Allmänt	13
3.2 Människosmuggling	13
3.3 Organiserande av människosmuggling	16
4 HUMANITÄRA SKÄL	18
4.1 Människosmuggling	18
4.2 Organiserande av människosmuggling	22
5 ANALYS	23
5.1 Människosmuggling	23
5.2 Organiserande av människosmuggling	25
5.3 Vad humanitära skäl är	26
5.4 Avslutande kommentarer	26

KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING	28
RÄTTSFALLSFÖRTECKNING	30

Summary

In this thesis it is investigated if there, in the Swedish legislation, is a humanitarian exception concerning punishability in human smuggling and organization of human smuggling. That such an exception exists is not supported by the letter of the law but of certain statements in the preparatory work and the case law. It is said in both preparatory work and the case law that it is not punishable to help a foreigner to Sweden by non-profit reasons with the purpose of letting the foreigner seek asylum here. To help a foreigner to Sweden means that the foreigner is helped to a Swedish border without entering Sweden. This is only possible at borders where there are border controls since the foreigner otherwise would have to enter Sweden to seek asylum. After Sweden joined the Schengen cooperation, all border controls at internal borders have been removed and it is therefore no longer possible to apply for asylum at an internal border without having to enter Sweden. What is said in these preparatory works are still applicable when a foreigner is helped to an external border to seek asylum. In these cases it is not a question of a humanitarian exception concerning punishability, it is simply not punishable according to the law. To help a foreigner to enter Sweden over an external border is punishable by the law and a humanitarian exception should not be applied.

When a foreigner is helped to enter Sweden or another Schengen country over an internal border or when a foreigner is helped passing through any of these countries a humanitarian exception concerning punishability could be applied. This follows by the case law. It is required in such cases that the act is committed by non-profit reasons with the purpose of letting the foreigner seek asylum here. The circumstances must be such that the foreigner could not seek asylum in the country where the asylum application should have been made under the Dublin Regulation. If there actually is such an exception and when it is supposed to be applied is not clear.

In organization of human smuggling a humanitarian exception can't be applied since the rule requires profit. In complicity in the crime organization of human smuggling a humanitarian exception from punishability should not be applied.

To sum up, it is desirable that the Swedish High Court or the legislator clarifies the legal state. Until then, the legal position will remain uncertain.

Sammanfattning

Uppsatsen behandlar frågan om det i svensk rätt finns ett humanitärt undantag från straffbarheten vid människosmuggling och organiserande av människosmuggling. Att något sådant undantag skulle finnas stöds inte av bestämmelsernas ordalydelse men däremot av vissa uttalanden i förarbeten och praxis. Det sägs på flera ställen i både förarbeten och praxis att den inte är straffbart att av endast ideella skäl hjälpa en utlänning till Sverige för att utlänningen ska söka asyl här. Att hjälpa en utlänning till Sverige innebär att utlänningen hjälps till en svensk gräns utan att resa in i Sverige. Detta är bara möjligt vid gränser där det finns gränskontroller eftersom utlänningen annars måste resa in i Sverige för att kunna söka asyl. Efter Sveriges inträde i Schengensamarbetet har alla gränskontroller vid inre gränser tagits bort och det är därför inte längre möjligt att söka asyl vid en inre gräns utan att resa in i Sverige. Vad som sägs i dessa förarbeten är dock fortfarande tillämpligt när en utlänning av endast ideella skäl hjälps till en yttre gräns för att där söka asyl. Det är då inte tal om något humanitärt undantag från straffbarhet, handlingen omfattas inte alls av straffbarheten i bestämmelsen om människosmuggling.

Hjälp till inresa i Sverige över en yttre gräns omfattas dock av straffbarheten och något humanitärt undantag borde här inte vara tillämpligt. Vid inresa i Sverige över en inre gräns eller vid passerande genom Sverige eller ett annat Schengenland kan dock ett humanitärt undantag vara tillämpligt. Detta följer av praxis. Det krävs i sådana fall att handlingen begåtts av endast ideella skäl för att utlänningen skulle söka asyl i landet och att omständigheterna är sådana att utlänningen inte kunde söka asyl i det land där asylansökan skulle ha gjorts enligt Dublinförordningen. Huruvida ett sådant undantag faktiskt finns är dock inte klart. Det är heller inte klart vilka omständigheter som skulle föranleda att utlänningen inte anses kunna söka asyl i det land där asylansökan skulle ha gjorts enligt Dublinförordningen.

Vid organiserande av människosmuggling utesluts ett humanitärt undantag eftersom bestämmelsen förutsätter vinstsyfte och vid medhjälp till organiserande av människosmuggling borde något humanitärt undantag från straffbarhet inte vara tillämpligt, även om bestämmelsen inte förutsätter vinstsyfte hos medhjälparen.

Mot bakgrund av ovanstående kan det finnas situationer då ett humanitärt undantag från straffbarheten skulle kunna vara tillämpligt, i alla fall vid människosmuggling. Det är dock oklart och det är därför av stor vikt att rättsläget klargörs, antingen av Högsta domstolen eller av lagstiftaren. Fram till dess kommer rättsläget att förbli osäkert vilket leder till oförutsebarhet.

Förkortningar

1989 års UtL	Utlänningslag (1989:529)
2005 års UtL	Utlänningslag (2005:716)
Bet.	Betänkande
EG	Europeiska Gemenskapen (Idag EU)
EU	Europeiska Unionen
Kap.	Kapitel
NJA	Nytt Juridiskt Arkiv
Prop.	Proposition
UtIF	Utlänningsförordning (2006:97)

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Det senaste året har svenska medier svämmat över av nyheter om den så kallade flyktingkrisen i Europa. I nyhetsflödet har framför allt bilder på och rapporter om de många flyktingar som drunknat på sin väg över Medelhavet eller kvävts till döds i containrar och lastbilar väckt starka känslor. I de flesta fall har flyktingarna använt sig av människosmugglare som tagit emot stora summor pengar för att transportera flyktingarna till Europa i knappt sjödugliga båtar och lastbilar utan luft. Det finns dock de som inte hjälper flyktingar hit för att tjäna pengar, utan av helt ideella skäl. Av de personer som misstänks för människosmuggling i Sverige är det väldigt få som misstänks ha bedrivit människosmugglingen i ett organiserat vinstsyfte och många säger att de hjälpte flyktingarna av humanitära skäl.¹ Idag är det dock inte tydligt om det i svensk rätt finns ett undantag från straffbarheten i de fall då människosmuggling begås av humanitära skäl. I lagtexten framgår ingenting om ett sådant undantag men i både förarbeten och praxis framgår att det inte är straffbart att av endast ideella skäl hjälpa utlänningar till Sverige för att de ska söka asyl här. Dessa uttalanden är dock från tiden innan Sverige gick med i Schengensamarbetet och i senare praxis framgår det inte klart vad som gäller. Den här otydligheten leder till både oförutsebarhet och rättsosäkerhet.

1.2 Syfte

Uppsatsens övergripande syfte är att undersöka om det i svensk rätt finns ett humanitärt undantag från straffbarhet vid människosmuggling och organiserande av människosmuggling. Till syftet hör också att undersöka vad humanitära skäl i undantaget är, om det i uppsatsen framkommer att något sådant undantag finns.

---

¹ Herkel i Sydsvenskan (2016-02-04); TT i Sydsvenskan (2016-02-04).

1.3 Frågeställningar

Utifrån ovanstående syfte har tre frågeställningar formulerats.

1. Är humanitära skäl ett undantag från straffbarhet vid människosmuggling i svensk rätt?
2. Är humanitära skäl ett undantag från straffbarhet vid organiserande av människosmuggling i svensk rätt?
3. Om svaret på någon av ovanstående frågeställningar är jakande, vad är i sådana fall humanitära skäl?

1.4 Avgränsningar

Människosmuggling och organiserande av människosmuggling är brott som aktualiserar många frågor. Inom ramen för denna uppsats är det dock inte möjligt att beröra alla dessa frågor och endast sådant som behövs för att diskutera och försöka besvara uppsatsens frågeställningar kommer därför att tas med. Fokus kommer vidare att ligga på svensk nationell rätt och regler inom EU och Schengen kommer därför bara att tas upp i den mån de behövs för att diskutera och försöka besvara uppsatsens frågeställningar.

Sedan sex månader tillbaka har tillfälliga gränskontroller upprättats vid vissa svenska inre gränser. Detta kan mycket väl påverka bedömningen av om ett humanitärt undantag finns eller inte men det är för tidigt att veta säkert. De tillfälliga gränskontrollerna kommer därför att lämnas utan avseende i denna uppsats.

Vidare kan sägas att syftet med uppsatsen inte är att utreda huruvida ett humanitärt undantag bör finnas i svensk rätt eller inte utan att utreda om det i svensk rätt finns ett sådant här undantag eller inte. Uppsatsens syfte är alltså att utreda vad rätten är och inte att utreda vad rätten borde vara.

1.5 Metod och perspektiv

I uppsatsen har en rättsdogmatisk metod och ett kritiskt perspektiv använts. Den rättsdogmatiska metoden härrör ur rättskälleläran, läran om

användandet av de allmänt accepterade rättskällorna. Detta innebär att lagstiftning, rättspraxis, förarbeten till lag och i viss mån doktrin har använts för att redogöra för gällande rätt.² Det kritiska perspektivet använts för att kritiskt granska det oklara rättsläget och för att föreslå vad som behöver förtydligas.

1.6 Material

Det material som använts i uppsatsen är lagstiftning, rättspraxis, förarbeten till lag och i viss mån doktrin. Både lagstiftning och förarbeten från tiden före Sveriges inträde i Schengensamarbetet måste ses i ljuset av att förutsättningarna förändrats efter inträdet. Materialet är noga utvalt för att uppnå uppsatsens syfte och besvara uppsatsens frågeställningar.

1.7 Forskningsläge

Trots att den forskning som finns om människosmuggling och organiserande av människosmuggling är mycket omfattande finns det i stort sett ingen forskning om det humanitära undantaget, varken inom EU eller i Sverige. Detta kan bero på att människosmuggling av humanitära skäl är ett relativt nytt problem till följd av den så kallade flyktingkrisen. Just för att forskningen på området är väldigt sparsam önskar jag titta närmre på gällande rätt.

1.8 Disposition

Framställningen kommer att ta sin början i uppsatsens andra kapitel med en kort redogörelse för relevanta bestämmelser om Schengensamarbetet och människosmuggling inom EU. Efter detta kommer de svenska reglerna om människosmuggling och organiserande av människosmuggling att redogöras för i uppsatsens tredje kapitel. I uppsatsens fjärde kapitel presenteras de argument för och emot ett humanitärt undantag som återfinns i svensk rätt

---

² Kleineman (2013) s. 21.

och i uppsatsens femte kapitel kommer dessa argument att diskuteras i ett försök att besvara uppsatsens frågeställningar.

2 EU och Schengensamarbetet

I EU:s regelverk för den inre marknaden är fri rörlighet för varor, tjänster, kapital och personer de viktigaste grundpelarna. En förutsättning för att den inre marknaden ska bli ett område helt utan inre gränser är bland annat gemensamma regler om kontrollen av de yttre gränserna. Att nå en överenskommelse om sådana gemensamma regler inom EU har inte varit lätt och för att påskynda processen ingick vissa EU-länder 1985 ett mellanstatligt avtal om att avveckla personkontrollerna vid de gemensamma gränserna, det så kallade Schengenavtalet. 1990 undertecknades Schengenkonventionen, en tillämpningskonvention till Schengenavtalet, och 1997 infördes Schengenavtalet i EG-fördraget genom det så kallade Amsterdamfördraget.³

Idag är de flesta EU-länderna samt Island, Norge, Schweiz och Liechtenstein med i Schengensamarbetet. De inre gränskontrollerna har upphävts medan de yttre gränskontrollerna och polissamarbetet har förstärkts.⁴ Det betyder att alla personer som befinner sig inom Schengensamarbetets yttre gränser i princip har rätt att röra sig fritt mellan länderna. Detta gäller både unionsmedborgare och tredjelandsmedborgare, så länge de lagligen befinner sig inom Schengenområdet.⁵

Vad som är en inre respektive yttre gräns i Schengensamarbetet framgår av artikel 2.1 och 2.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 562/2006 av den 15 mars 2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer⁶ i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 610/2013 av den 26 juni 2013⁷. Här stadgas att en inre gräns är en gräns mot ett annat Schengenland, flygplatser för flygtrafik mellan

---

³ Bernitz och Kjellgren (2010) s. 23 och 317 f; Handelsavdelningen, Utrikesdepartementet (1996) s. 7 f.

⁴ Bernitz och Kjellgren (2010) s. 318; EU-upplysningen, Sveriges Riksdag (2016-04-07).

⁵ Bernitz och Kjellgren (2010) s. 317.

⁶ EUT L 105, 13.4.2006 s. 1-32.

⁷ EUT L 182, 29.6.2013 s. 1-18.

Schengenländerna och kust-, flod- och insjöhamnar för reguljära färjeförbindelser mellan Schengenländerna. En yttre gräns är en gräns som inte är en inre gräns.

När de inre gränskontrollerna togs bort var det också tvunget att reglerna om asyl samordnades inom Schengensamarbetet. Idag kan en tredjelandsmedborgare bara söka asyl i ett Schengenland och vilket land det är har hen inte själv rätt att välja.⁸ I vilket land tredjelandsmedborgaren ska söka asyl fastslås i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avföra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat i någon medlemsstat⁹ (hädanefter Dublinförordningen) artikel 7-15. I princip är det, i följande ordning, först i det land där den asylsökande har en familjemedlem, sedan där utlänningen har uppehållstillstånd eller visum, därefter där utlänningen först reste in över en yttre gräns, i fjärde hand där utlänningen har uppehållit sig i minst fem månader och sist där utlänningen redan har lämnat in sin asylansökan. En asylsökande som kommer till Sverige över en inre gräns har därför i princip inte rätt att få sin asylansökan prövad här om ovanstående ordning säger någonting annat.

Även reglerna om människosmuggling samordnades när gränskontrollerna vid de inre gränserna togs bort. De bestämmelser som är relevanta för denna uppsats återfinns i rådets direktiv 2002/90/EG av den 28 november 2002 om definition av hjälp till olaglig inresa, transitering och vistelse¹⁰. I artikel 1.1 a stadgas att varje medlemsstat ska anta lämpliga påföljder för personer som avsiktligt hjälper en utlänning att resa in i eller passera genom en medlemsstats territorium i strid med medlemsstatens lagstiftning. Med utlänning menas i detta sammanhang en person som inte är medborgare i ett EU-land.

---

⁸ Bernitz och Kjellgren (2010) s. 318.

⁹ EUT L 180, 29.6.2013 s. 31-59.

¹⁰ EGT L 328, 5.12.2002 s. 17-18.

I artikel 1.2 görs dock ett undantag från huvudregeln i artikel 1.1 a. Här stadgas nämligen att varje medlemsstat får besluta att inte införa påföljder för handlande som beskrivs i artikel 1.1 a genom att tillämpa sin nationella lagstiftning och praxis. Det krävs dock också att syftet med handlandet som beskrivs i artikel 1.1 a är att ge humanitärt stöd till personen i fråga.

Det finns alltså inom EU och Schengensamarbetet dels en skyldighet att anta lämpliga påföljder för personer som hjälper utlänningar att olovligen resa in i eller passera genom ett Schengenland och dels en möjlighet att undanta handlingar som begås av humanitära skäl från straffbarhet.

3 Sverige

3.1 Allmänt

I Sverige regleras människosmuggling i utlänningslagen (2005:716), som hädanefter kommer att förkortas 2005 års UtIL och utlänningsförordningen (2006:97), som hädanefter kommer att förkortas UtIF. Innan 2005 års UtIL trädde i kraft tillämpades utlänningslagen (1989:529), som hädanefter kommer att förkortas 1989 års UtIL. 1989 års UtIL upphävdes den 31 mars 2006 men dess förarbeten används fortfarande för förståelsen av 2005 års UtIL.¹¹

De bestämmelser som kommer att diskuteras i denna uppsats återfinns i 20 kap. 8 § 2005 års UtIL, som reglerar människosmuggling och motsvaras av 10 kap. 2 a § 1989 års UtIL, och 20 kap. 9 § 2005 års UtIL, som reglerar organiserande av människosmuggling och motsvaras av 10 kap. 5 § 1989 års UtIL.¹²

3.2 Människosmuggling

I 20 kap. 8 § 1 st. 2005 års UtIL stadgas att den som uppsåtligen hjälper en utlänning att olovligen komma in i eller passera genom Sverige, ett annat EU-land, Island, Norge, Schweiz eller Liechtenstein (hädanefter Schengenland/länder) ska dömas för människosmuggling. Av 2 och 3 st. framgår att människosmuggling är indelat i ringa brott, brott av normalgraden och grovt brott. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska framförallt tre omständigheter beaktas: om gärningen har utförts mot ersättning, utgjort ett led i en verksamhet som avsett ett stort antal personer eller utförts på ett sätt som inneburit livsfara för utlänningen eller annars utförts under hänsynslösa former. Enligt 4 st. är också försök och förberedelse till människosmuggling straffbart.

---

¹¹ Jmf NJA 2009 s. 424.

¹² Prop. 2004/05:170 s. 316; Sandesjö, Håkan & Wikrén, Gerhard, Utlänningslagen – en kommentar, 1 april 2016, kommentaren till 20 kap. 8 §, i Zeteo, besökt 2016-05-13.

Uppsåtet hos personen som hjälper utlänningen ska omfatta förhållandet att utlänningens inresa i eller passerande genom Sverige eller ett annat Schengenland är olovligt.¹³ Olovlig är inresan eller passerandet om det har gjorts i strid med landets gällande författningar.¹⁴ Enligt 2 kap. 1, 3 och 4 §§ 2005 års UtlL ska en utlänning ha pass samt visering eller uppehållstillstånd för att resa in eller vistas i Sverige. Om utlänningen inte har det är alltså inresan i eller passerandet genom Sverige olovligt. Om personen som har hjälpt utlänningen vet om det har hen begått den hjälpande handlingen med uppsåt. Motsvarande regler finns i övriga Schengenländer.

Människosmuggling är ett självständigt brott och straffbarhet förutsätter inte att utlänningens inresa i eller passerande genom Sverige eller ett annat Schengenland är straffbart utan enbart att det är olovligt.¹⁵

Av 20 kap. 8 § 1 st. 2005 års UtlL framgår att det är straffbart att hjälpa en utlänning att olovligen passera genom Sverige eller ett annat Schengenland. Att hjälpa en utlänning att passera genom dessa länder innebär att någon hjälper en utlänning att ta sig genom landet i fråga utan att korsa någon gräns. Det behöver inte röra sig om hela sträckan utan det räcker att det rör sig om en etapp.¹⁶ Det krävs dock att utlänningen har för avsikt att ta sig in i ett annat Schengenland och att personen som hjälpt flyktingen har förstått detta.¹⁷

Av 20 kap. 8 § 1 st. 2005 års UtlL framgår också att det är straffbart att hjälpa en utlänning att olovligen resa in i Sverige eller ett annat Schengenland. Vid inresa i Sverige skiljer sig en del regler åt beroende på om utlänningen har rest in i Sverige över en inre eller en yttre gräns. Precis som övriga Schengenländer skiljer man i Sverige på inre och yttre gränser.

---

¹³ Jfr RH 2002:54.

¹⁴ Prop. 2003/04:35 s. 85.

¹⁵ NJA 2009 s. 424 (s. 432 f).

¹⁶ Fridström, Utlänningslag (2005:716), 20 kap. 8 §, Karnov not 642, 2015-02-23.

¹⁷ Prop. 2003/04:35 s. 67.

Detta framgår av 1 kap. 3 § UtlF, som hänvisar till bestämmelserna om inre och yttre gränser som redogjorts för i kapitel 2.

För att det ska vara straffbart att hjälpa en utlänning att resa in i Sverige krävs att utlänningen i fråga faktiskt anses inrest i Sverige. Av 1 kap. 5 § 1 st. 2005 års UtlL framgår att en utlänning anses inrest när hen passerar in över gränsen för svenskt territorium. Av bestämmelsens 2 st. UtlL framgår dock att regeringen får meddela föreskrifter om undantag från vad som sägs i bestämmelsens 1 st. Ett sådant undantag finns i 8 kap. 3 § UtlL. Här fastslås att en utlänning som reser till Sverige direkt från ett land utanför Schengenområdet som besättningsman eller passagerare på ett fartyg eller luftfartyg anses inrest i Sverige när hen lämnar fartyget eller luftfartyget. Utlänningen passerar alltså inte den yttre gränsen i dessa fall när fartyget eller luftfartyget kommer in på svenskt territorium utan först när utlänningen lämnar transportmedlet.

Inresa i Sverige över en yttre gräns måste enligt 6 kap. 1 och 3 §§ UtlF i princip ske vid ett gränsövergångsställe där kontroll sker. Brottet fullbordas när utlänningen har kommit in i Sverige vid sidan om en sådan gränskontroll, när utlänningen kommit in i Sverige genom att passera en sådan gränskontroll gömd eller när utlänningen kommit in i Sverige genom en sådan gränskontroll men med hjälp av förfalskade handlingar.¹⁸

Inresa i Sverige över en inre gräns får däremot göras utan kontroll enligt 6 kap. 5 § UtlF. Brottet fullbordas så snart utlänningen har kommit in på svenskt territorium och det krävs alltså inte att utlänningen på något sätt varit gömd eller tagit hjälp av falska handlingar.¹⁹

Det nämns ingenting om humanitära skäl i 20 kap. 8 § 2005 års UtlL.

---

¹⁸ Prop. 1993/94:52 s. 8; prop. 2003/04:35 s. 66 f.

¹⁹ Prop. 2003/04:35 s. 66 f.

3.3 Organiserande av människosmuggling

I 20 kap 9 § 1 st. 2005 års UtlL stadgas att den som med vinstsyfte organiserar verksamhet med syftet att främja att utlänningar reser till Sverige utan pass eller de tillstånd som krävs för inresa i landet ska dömas för organiserande av människosmuggling. Av bestämmelsens 2 och 3 st. framgår att organiserande av människosmuggling är indelat i ringa brott, brott av normalgraden och grovt brott. I 2 st. nämns omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om brottet är grovt: om gärningen innefattar ett systematiskt utnyttjande av utlänningars utsatta situation eller innefattar livsfara eller annan hänsynslöshet mot utlänningarna.

För att sammanfatta ovan framkomna fakta är det alltså inte bara den som faktiskt smugglar människor till Sverige eller ett annat Schengenland som kan straffas utan även den som organiserar sådan människosmuggling till Sverige. Vidare skiljer sig bestämmelsen om organiserande av människosmuggling från bestämmelsen om människosmuggling på framför allt två punkter skiljer sig. För det första förutsätter organiserande av människosmuggling vinstsyfte hos personen som organiserar verksamheten. Vid människosmuggling är vinstsyfte bara en försvårande omständighet. För det andra nämns ingenting om andra Schengenländer i bestämmelsen om organiserande av människosmuggling. I bestämmelsen om människosmuggling kriminaliseras däremot även inresa i och passerande genom andra Schengenländer.

Vid organiserande av människosmuggling krävs det inte heller att utlänningen olovligen tar sig in i eller avser att olovligen ta sig in i Sverige. Det räcker att resan syftar till att främja att utlänningar reser till Sverige utan pass eller de tillstånd som krävs för inresa i landet.²⁰ Det är alltså skillnad på att resa in i Sverige och att resa till Sverige. Att resa till Sverige betyder att man reser till en svensk gräns utan att ta sig in i landet. Detta gäller även vid

---

²⁰ Prop. 1993/94:52 s. 9.

människosmuggling. Det är också skillnad på att olovligen ta sig in i Sverige och att ta sig in i Sverige på lagligt sätt.

En person kan också göra sig skyldig till både organiserande av människosmuggling och människosmuggling om hen först med vinstsyfte organiserar verksamhet med syftet att främja att utlänningar reser till Sverige utan pass eller de tillstånd som krävs för inresa i landet och sedan hjälper utlänningar att olovligen resa in i eller passera genom Sverige eller annat Schengenland. Både 20 kap. 8 och 9 §§ 2005 års UtlL ska i sådana fall tillämpas.²¹

Av 20 kap. 9 § 4 st. 2005 års UtlL framgår att den som hjälper en utlänning att resa till Sverige utan pass eller de tillstånd som krävs för inresa i Sverige ska dömas för medhjälp till organiserande av människosmuggling. Det krävs då inte att medhjälparen själv har ett vinstsyfte men hen måste dock inse eller ha skälig anledning att anta att resan anordnats i vinstsyfte. Det krävs heller inte att hjälpen avser hela resan. Så länge den som främjat utlänningens resa förstod att målet för resan var Sverige räcker det att hjälpen avsett endast en etapp.²²

Skälen till att även medhjälp till organiserande av människosmuggling kriminaliserades var att det ofta var mycket svårt att styrka att någon ägnat sig åt att organisera människosmuggling i vinstsyfte samt att detta ofta gjorts utomlands. Endast de som hjälpte till med transporten (som idag straffas för medhjälp) kom till Sverige. Av allmänpreventiva skäl ansågs det viktigt att alla inblandade i den organiserade verksamheten riskerade kännbara påföljder.²³

Det nämns ingenting om humanitära skäl i 20 kap. 9 § 2005 års UtlL.

---

²¹ NJA 2009 s. 424 (s. 434).

²² Fridström, Utlänningslag (2005:716), 20 kap. 9 §, Lexino, 2015-02-23.

²³ Prop. 1993/94:52 s. 15.

4 Humanitära skäl

4.1 Människosmuggling

Det nämns som sagt ingenting om humanitära skäl i 20 kap. 8 § 2005 års UtL. I både förarbeten och praxis nämns dock humanitära skäl som ett undantag till straffbarheten vid människosmuggling.

Första gången det i svensk rätt skiljdes på straffbarheten beroende på syftet bakom den hjälpande handlingen var i förarbetena till 1994 års ändringar i 1989 års UtL. Här sägs att det bara är verksamhet som syftar till att hjälpa utlänningar in i landet illegalt som är straffbart enligt 10 kap. 2 a § 1989 års UtL (20 kap. 8 § 2005 års UtL). Att hjälpa en utlänning till Sverige som har för avsikt att omedelbart vid ankomsten söka asyl är däremot inte straffbart enligt 10 kap. 2 a § 1989 års UtL (20 kap. 8 § 2005 års UtL).²⁴ Att hjälpa någon till Sverige innebär att man hjälper någon till den svenska gränsen men inte längre.²⁵ Det är inte fråga om något undantag från straffbarhet, sådana här hjälpande handlingar omfattas över huvud taget inte av 10 kap. 2 a § 1989 års UtL (20 kap. 8 § 2005 års UtL). Det sägs dock att dessa hjälpande handlingar kan vara straffbara enligt 10 kap. 5 § 1989 års UtL (20 kap. 9 § 2005 års UtL).²⁶

I ett rättsfall från 2002 går hovrätten helt på ovanstående linje i ett mål om människosmuggling. Två personer hade tillsammans hjälpt två utlänningar att komma till Sverige efter att ha plockat upp dem i bil på en rastplats i Danmark. I tingsrätten dömdes de två personerna för medhjälp till organiserande av människosmuggling eftersom utlänningarna tagit sig till rastplatsen i Danmark med hjälp av personer, vilka i sin tur skulle kunna dömas för organiserande av människosmuggling. Endast en av de två personerna överklagade domen till hovrätten, som dömde helt annorlunda.

---

²⁴ Prop. 1993/94:52 s. 18 f; bet. 1993/94:SfU7 s. 5.

²⁵ Prop. 1993/94:52 s. 15 och 19.

²⁶ Prop. 1993/94:52 s. 18 f; bet. 1993/94:SfU7 s. 5.

Hovrätten konstaterade först att det inte kunde röra sig om medhjälp till organiserande av människosmuggling eftersom resan som den organiserade verksamheten skulle främja varit avslutad när de två personerna plockade upp utlänningarna i Danmark. Frågan var då om det kunde röra sig om människosmuggling. Hovrätten konstaterade dock, mot bakgrund av ovanstående förarbetsuttalanden, att 10 kap. 2 a § 1989 års UtIL (20 kap. 8 § 2005 års UtIL) inte omfattade hjälpande handlingar som endast syftade till att hjälpa utlänningar att komma till Sverige och söka asyl. Ingenting annat kunde antas i målet än att så var fallet och personen som överklagat tingsrättens dom friades därför från ansvar i hovrätten.²⁷

Första gången det i svensk rätt talades om humanitära skäl så som ett undantag från straffbarheten i 10 kap. 2 a § 1989 års UtIL (20 kap. 8 § 2005 års UtIL) var i förarbetena till 2004 års ändringar i 1989 års UtIL med anledning av Sveriges inträde i Schengensamarbetet. Man hänvisar då till den humanitära klausulen i artikel 1.2 i rådets direktiv 2002/90/EG. Något humanitärt undantag i svensk rätt föreslås dock inte till 10 kap. 2 a § 1989 års UtIL (20 kap. 8 § 2005 års UtIL).²⁸

När riksdagen behandlade den föreslagna utformningen av 10 kap. 2 a § 1989 års UtIL (20 kap. 8 § 2005 års UtIL) tolkade Socialförsäkringsutskottet bestämmelsen på så sätt att eftersom en utlänning som olovligen kommer in i Sverige och söker asyl inte får straffas för den olovliga inresan, bör en person som hjälper en utlänning att komma in i Sverige för att denne här ska söka asyl inte heller straffas.²⁹

2009 avgjordes ett mål om människosmuggling i Högsta domstolen vilket ledde till en ny syn på människosmuggling av humanitära skäl. Domstolen kommenterade i domen ovanstående förarbetsuttalanden i tur och ordning.³⁰ Om uttalandena i förarbetena till 1994 års ändringar i 1989 års UtIL sägs att

---

²⁷ RH 2002:54.

²⁸ Prop. 2003/04:35 s. 66.

²⁹ Bet. 2003/04:SfU6 s. 12.

³⁰ NJA 2009 s. 424.

de måste ses mot bakgrund av att Sverige inte var med i Schengensamarbetet vid den tiden. Alla gränser var vid tiden yttre gränser och inresa var alltså alltid tvunget att ske vid kontrollerade gränsövergångar. Eftersom Sverige inte var med i Schengensamarbetet vid tiden omfattade 10 kap. 2 a § 1989 års UtIL (20 kap. 8 § 2005 års UtIL) inte heller inresa i eller passerande genom ett annat EU-land, Island, Norge, Schweiz eller Liechtenstein. Att hjälpa en utlänning, som hade för avsikt att omedelbart vid ankomsten söka asyl, till en svensk gräns omfattades alltså inte av ordalydelsen i 10 kap. 2 a § 1989 års UtIL (20 kap. 8 § 2005 års UtIL).³¹

Om Socialförsäkringsutskottets uttalande säger Högsta domstolen att de verkar bygga på den felaktiga synen att människosmuggling inte skulle vara ett självständigt brott och att människosmuggling inte bara skulle förutsätta att utlänningens inresa var olovlig utan också att den var straffbar för utlänningen. Så är det alltså inte, utan människosmuggling är, som nämnts i kap. 3.2, ett självständigt brott.³²

Högsta domstolen går sedan vidare med att konstatera att det står klart att den som av ideella skäl hjälper en utlänning till en svensk gräns, utan att dessförinnan ha hjälpt utlänningen att olovligen resa in i eller passera genom ett Schengenland, det vill säga till en yttre gräns, för att utlänningen ska söka asyl i Sverige inte kan straffas enligt 20 kap. 8 § 2005 års UtIL (eftersom det inte skett någon inresa i Sverige) eller 9 § i samma lag (eftersom det inte förelegat vinstsyfte).³³

Högsta domstolen diskuterar vidare möjligheten att använda sig av ett humanitärt undantag i de fall en person av ideella skäl hjälper en utlänning till en inre gräns för att utlänningen ska söka asyl här. Eftersom det i Sverige inte finns några inre gränskontroller kan en utlänning inte söka asyl vid en inre gräns på samma sätt som vid en yttre gräns. En utlänning som kommer

---

³¹ NJA 2009 s. 424 (s. 433 f).

³² NJA 2009 s. 424 (s. 434).

³³ NJA 2009 s. 424 (s. 435).

till Sverige via en inre gräns måste därför resa in i Sverige för att kunna söka asyl här. Ett humanitärt undantag i dessa fall skulle alltså tillämpas för att uppnå samma resultat som i de fall utlänningen hjälpts till en yttre gräns. Eftersom tanken med Dublinförordningens regler om var en utlänning ska söka asyl är att utlänningen ska få sitt skyddsbehov tillgodosett i den medlemsstat där asylansökan ska prövas, menar dock Högsta domstolen att det inte kan anses föreligga ett så starkt behov av att bistå en utlänning för att denne ska kunna komma in i Sverige över en inre gräns att det utgör grund för ett humanitärt undantag från straffbarhet vid människosmuggling.³⁴

Högsta domstolen fortsätter med att säga att man inte utesluter att det kan finnas fall där omständigheterna är sådana att det inte ska anses straffbart att hjälpa en utlänning att komma in i Sverige över en inre gräns. I målet hade dock ingenting framkommit om att eller varför en asylansökan inte kunde ha gjorts i det land som ansökan enligt Dublinförordningen skulle ha gjorts i. Vad det skulle vara för omständigheter som hade kunnat visa på varför asylansökan inte kunde ha gjorts i det andra landet preciserar inte Högsta domstolen. Personen som hjälpt utlänningarna dömdes för ringa människosmuggling.³⁵

2010 avgjordes ytterligare ett mål om människosmuggling i Högsta domstolen. En person hade uppsåtligen hjälpt två utlänningar att med flyg olovligen resa till Arlanda över en yttre gräns. Utlänningarna hade sedan vid en, av gränspoliserna på flygplatsen anordnad, gatekontroll ansökt om asyl. Frågan var om personen hade hjälpt utlänningarna att komma in i Sverige i den mening som avses i 20 kap. 8 § 2005 års UtL. Som nämnts i kap. 3.2 är huvudregeln att en utlänning anses inrest när hen passerar in över gränsen för svenskt territorium. Från huvudregeln finns dock ett undantag, som också nämnts i kap. 3.2, för de fall utlänningen rest till Sverige direkt från ett land utanför Schengenområdet som besättningsman eller passagerare på

---

³⁴ NJA 2009 s. 424 (s. 435).

³⁵ NJA 2009 s. 424 (s. 435 f).

ett fartyg eller luftfartyg. Utlänningen anses då inrest först när hen lämnar transportmedlet. Högsta domstolen fortsätter med att konstatera att vid inresa över en yttre gräns fullbordas brottet först när utlänningen rest in vid sidan om en gränskontroll, passerat en gränskontroll gömd eller passerat en gränskontroll med hjälp av falska papper. På grund av detta menar Högsta domstolen att utlänningarna inte kan anses inresta förrän de passerat eller skulle ha passerat gränskontrollen. När utlänningarna kom till gränskontrollen sökte de asyl. Personen som hjälpt utlänningarna kan därför inte anses ha hjälpt dem att resa in i Sverige och den hjälpande handling som hen utfört är därför inte straffbar enligt 20 kap. 8 § 2005 års UtL. Personen dömdes inte för människosmuggling.³⁶

4.2 Organiserande av människosmuggling

Precis som i 20 kap. 8 § 2005 års UtL så nämns det ingenting om humanitära skäl i 20 kap. 9 § 2005 års UtL. I förarbetena till 1997 års ändringar i 10 kap. 5 § 1989 års UtL (20 kap. 9 § 2005 års UtL) sägs dock att det är viktigt att det inte uppstår någon tveksamhet om att det inte är straffbart att som ett led i en ideell verksamhet hjälpa en utlänning att komma till Sverige för att söka asyl här. Det var därför viktigt att ha kvar kravet på vinstsyfte i bestämmelsen.³⁷

I förarbetena till 2004 års ändringar i 1989 års UtL föreslås ett humanitärt undantag till 10 kap. 5 § 1989 års UtL (20 kap. 9 § 2005 års UtL). På grund av kravet på vinstsyfte kom man dock fram till att behovet av att ytterligare klargöra att ideella handlingar som syftade till att hjälpa utlänningar till Sverige för att de skulle söka asyl här var tillgodosett.³⁸

---

³⁶ NJA 2010 s. 237 (s. 243 ff).

³⁷ Prop. 1996/97:25 s. 225.

³⁸ Prop. 2003/04:35 s. 66.

5 Analys

5.1 Människosmuggling

I fyra olika situationer har människosmuggling prövats enligt 20 kap. 8 § 2005 års UtIL. Det är när en person har hjälpt en utlänning till en svensk yttre gräns, när en person har hjälpt en utlänning att komma in i Sverige över en yttre gräns, när en person har hjälpt en utlänning att komma in i Sverige eller ett annat Schengenland över en inre gräns samt när en person har hjälpt en utlänning att passera genom Sverige eller ett annat Schengenland. De hjälpande handlingarna kan vara av olika slag och utföras av olika skäl. Jag kommer att titta på när de begås enbart av humanitära skäl. Jag kommer nu att gå igenom de fyra situationerna var för sig, utreda om de omfattas av straffbarheten i 20 kap. 8 § 2005 års UtIL och, om så är fallet, om det finns ett humanitärt undantag eller inte för de fall de hjälpande handlingarna begås av enbart humanitära skäl.

Den första situationen, då en person har hjälpt en utlänning till en svensk yttre gräns, omfattas inte av straffbarheten i 20 kap. 8 § 2005 års UtIL. Personen har nämligen varken hjälpt utlänningen att resa in i Sverige eller ett annat Schengenland eller hjälpt utlänningen att passera genom Sverige eller ett annat Schengenland. Det spelar ingen roll om de hjälpande handlingarna begås enbart av humanitära skäl eller inte. Det är heller inte tal om något humanitärt undantag. Den hjälpande handlingen omfattas helt enkelt inte av straffbarheten i bestämmelsen. Detta följer både av bestämmelsens ordalydelse och av de uttalanden i förarbeten där det sägs att det inte är straffbart att av endast ideella skäl hjälpa en flykting till Sverige för att denne ska söka asyl här. Även om skälen inte är endast ideella är inte handlingen straffbar enligt 20 kap. 8 § 2005 års UtIL men om vinstsyfte föreligger skulle den kunna vara straffbar enligt 20 kap. 9 § 2005 års UtIL.

Den andra situationen, då en person har hjälpt en utlänning att komma in i Sverige över en yttre gräns, omfattas däremot av straffbarheten i 20 kap. 8 §

2005 års UtL. I det här fallet har personen hjälpt utlänningen att resa in i Sverige. Finns det ett humanitärt undantag i dessa fall? Det finns inget stöd i förarbeten eller praxis för att något sådant undantag skulle finnas eftersom det här inte är fråga om att bara hjälpa utlänningen till Sverige. Jag har svårt att se att det skulle finnas ett behov av att inte straffa personer som hjälper utlänningar in i Sverige över en yttre gräns, även om det görs av endast humanitära skäl. Den som av humanitära skäl vill hjälpa en utlänning till Sverige för att denne ska söka asyl i landet riskerar ju inte att straffas om utlänningen bara hjälps till den yttre gränsen och något intresse av att ytterligare underlätta för utlänningen att olovligen komma in i Sverige borde inte finnas.

Den tredje situationen, då en person har hjälpt en utlänning att komma in i Sverige eller ett annat Schengenland över en inre gräns, omfattas också av straffbarheten i 20 kap. 8 § 2005 års UtL. I det här fallet har personen hjälpt en utlänning att resa in i Sverige eller ett annat Schengenland. Finns det ett humanitärt undantag i dessa fall? Det som sägs i de förarbeten som redogjorts för är att det inte är straffbart att av enbart ideella skäl hjälpa en utlänning till Sverige för att denne ska söka asyl här. Det hänvisas visserligen i senare förarbeten till undantaget i artikel 1.2 i rådets direktiv 2002/90/EG men något humanitärt undantag föreslås egentligen inte. Det sägs heller ingenting om att det under några omständigheter inte skulle vara straffbart att hjälpa en utlänning in i Sverige. Eftersom en utlänning inte kan söka asyl vid en inre gräns på samma sätt som vid en yttre gräns måste en utlänning som kommer till Sverige via en inre gräns resa in i Sverige för att kunna söka asyl. I rättsfallet från 2009, som redogjorts för i kap. 4.1, diskuterades därför om detta skulle kunna föranleda att ett humanitärt undantag tillämpas i de fall en person endast av humanitära skäl hjälper en utlänning att resa in i Sverige för att denne ska söka asyl här. Eftersom tanken med Dublinförordningens regler om var en utlänning ska söka asyl är att utlänningen ska få sitt skyddsbehov tillgodosett i den medlemsstat där asylansökan ska prövas menade Högsta domstolen att det inte kan anses föreligga ett så starkt behov av att bistå en utlänning för att denne ska kunna

komma in i Sverige över en inre gräns att det utgör grund för ett humanitärt undantag från straffbarheten i 20 kap. 8 § 2005 års UtL. Högsta domstolen ville dock inte utesluta att det kunde finnas fall där omständigheterna är sådana att den som hjälper en utlänning att komma in i Sverige över en inre gräns inte ska straffas. Det skulle i sådana fall krävas att det framkommit att omständigheterna var sådana att utlänningen inte kunde göra en asylansökan i det land ansökan skulle ha gjorts i enligt Dublinförordningen. Vilka dessa omständigheter skulle vara preciserades inte i rättsfallet och jag har väldigt svårt att föreställa mig vad det skulle kunna vara. Det kan i alla fall konstateras att det inte är uteslutet att det finns ett humanitärt undantag i de fall en person hjälper en utlänning att komma in i Sverige över en inre gräns. Det vore dock önskvärt att rättsläget klagörs, antingen genom ett nytt avgörande från Högsta domstolen eller genom tydligare riktlinjer från lagstiftaren.

Den fjärde situationen, då en person har hjälpt en utlänning att passera genom Sverige eller ett annat Schengenland, omfattas också av straffbarheten i 20 kap. 8 § 2005 års UtL. Finns det något humanitärt undantag i dessa fall? Om detta sägs ingenting i förarbeten eller praxis. Som nämnts i kap. 3.2 måste avsikten med passerandet vara att utlänningen ska komma in i ett annat Schengenland. Eftersom avsikten med de hjälpande gärningarna ska vara desamma som i den tredje situationen, då en person har hjälpt en utlänning in i Sverige eller ett annat Schengenland för att de ska söka asyl, borde intresset av att undanta humanitära skäl vara varken starkare eller svagare än i den tredje situationen. Det är därför troligt att vad som sägs i stycket ovan också är tillämpligt på denna situation. Även detta vore det dock önskvärt att Högsta domstolen eller lagstiftaren klagjorde.

5.2 Organiserande av människosmuggling

Om organiserandet av ovanstående fyra situationer begås med vinstsyfte kan organiserandet vara straffbart enligt 20 kap. 9 § 1-3 st. 2005 års UtL. Som nämnts i kap. 4.2 diskuterades ett humanitärt undantag till 9 § 1-3 st. i

förarbetena till 2004 års ändringar i 1989 års UtL. Man kom då fram till att eftersom bestämmelsen förutsätter vinstsyfte så finns det inget behov av att införa ett undantag för handlingar som begås endast av humanitära skäl. Detta borde utesluta att ett humanitärt undantag kan tillämpas vid organiserande av människosmuggling.

Det sägs dock ingenting om humanitära skäl vid medhjälp till organiserande av människosmuggling enligt 20 kap. 9 § 4 st. 2005 års UtL i varken förarbeten eller praxis. Det krävs ju inte att medhjälparen begår gärningen med vinstsyfte och det skulle kunna tänkas att hen, trots att hen vet att resan organiseras med vinstsyfte av någon annan, handlar av endast ideella skäl. Med tanke på vilka skäl som låg bakom kriminaliseringen av medhjälp till organiserande av människosmuggling, vilket presenteras i kap. 3.3, är det dock mycket otroligt att något humanitärt undantag skulle anses vara motiverat i dessa fall.

5.3 Vad humanitära skäl är

Om ett humanitärt undantag från straffbarheten i 20 kap. 8 och 9 §§ 2005 års UtL finns, är det av intresse att veta vad humanitära eller ideella skäl i sådana fall är. Om detta sägs inte mycket i förarbeten eller praxis men det som framkommer är att det måste röra sig om enbart ideella skäl. Det får alltså inte finnas några andra skäl och vinstsyfte är helt uteslutet. Syftet med den hjälpande handlingen ska vara att utlänningen i fråga ska söka asyl i Sverige eller i ett annat Schengenland. Det krävs vidare att omständigheterna var sådana att utlänningen inte kunde söka asyl i det land ansökan skulle ha gjorts i enligt Dublinförordningen. Vilka omständigheter detta skulle vara preciseras inte i praxis och det vore, som sagt, önskvärt att detta klargjordes av Högsta domstolen eller av lagstiftaren.

5.4 Avslutande kommentarer

Det skulle alltså enligt praxis och förarbeten kunna finnas ett humanitärt undantag från straffbarheten i 20 kap. 8 och 9 §§ 2005 års UtL. Det mest

troliga är dock att det i sådana fall bara skulle vara tillämpligt i de fall en person har hjälpt en utlänning in i Sverige eller ett annat Schengenland över en inre gräns eller har hjälpt en utlänning att passera genom Sverige eller ett annat Schengenland. Det skulle vidare krävas att personen begick de hjälpande handlingarna enbart av ideella skäl för att utlänningen skulle söka asyl i Sverige på grund av att utlänningen av någon omständighet inte kunde söka asyl i det land som en asylansökan enligt Dublinförordningen egentligen skulle ha gjorts i. Att ett humanitärt undantag är tillämpligt vid organiserande av människosmuggling är uteslutet på grund av kravet på vinstsyfte och att ett sådant undantag skulle vara tillämpligt vid medhjälp till organiserande av människosmuggling är mycket otroligt. Det är dock fortfarande mycket osäkert om ett sådant här undantag verkligen finns och när det i sådana fall skulle vara tillämpligt. Det vore dock önskvärt att rättsläget klargörs, antingen genom ett nytt avgörande från Högsta domen eller genom tydligare riktlinjer från lagstiftaren. Fram till dess kommer rättsläget att förbli osäkert vilket innebär en stor oförutsebarhet och rättsosäkerhet.

Käll- och litteraturförteckning

Källor

Propositioner

Prop. 1993/94:52 Skärpta åtgärder mot människosmuggling

Prop. 1996/97:25 Svensk migrationspolitik i globalt perspektiv

Prop. 2003/04:35 Människosmuggling och tidsbegränsat uppehållstillstånd för målsägande och vittnen m.m.

Prop. 2004/05:170 Ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden

Utskottsbetänkanden

Bet. 1993/94:SfU7 Skärpta åtgärder mot människosmuggling m.m.

Bet. 2003/04:SfU6 Människosmuggling och tidsbegränsat uppehållstillstånd för målsägande och vittnen m.m.

Litteratur

Bernitz, Ulf & Kjellgren, Anders, Europarättens grunder, 4., [omarb. och uppdaterade] uppl., Norstedts juridik, Stockholm, 2010.

Fri rörlighet för personer: svensk anslutning till Schengensamarbetet, Handelsavd., Utrikesdep., Stockholm, 1996.

Kleineman, Jan, Rättsdogmatisk metod i Korling, Fredric & Zamboni, Mauro (red.), *Juridisk metodlära*, upplaga 1:4, Studentlitteratur, Lund, 2013.

Lagkommentarer

Fridström, Utlänningslag (2005:716), 20 kap. 8 §, Karnov not 642, 2015-02-23.

Fridström, Utlänningslag (2005:716), 20 kap. 9 §, Lexino, 2015-02-23.

Sandesjö, Håkan & Wikrén, Gerhard, *Utlänningslagen – en kommentar*, 1 april 2016, kommentaren till 20 kap. 8 §, i Zeteo, besökt 2016-05-13.

Elektroniska källor

EU-upplysningen, Sveriges Riksdag, *Vilka länder är med i Schengen?*, senast uppdaterad 2016-04-07, <http://www.eu-upplysningen.se/faq/Fragor-och-svar/Resa-studera-och-arbeta/Vilka-lander-ar-med-i-Schengen/>, besökt 2016-05-20.

Peter Herkel, *Få fall av organiserad smuggling*, Sydsvenskan, publicerad 2016-02-04, <http://www.sydsvenskan.se/2016-02-04/fa-fall-av-organiserad-smuggling>, besökt 2016-05-23.

TT, *Få människosmugglare med vinstsyfte*, Sydsvenskan, publicerad 2016-02-04, <http://www.sydsvenskan.se/2016-02-04/fa-manniskosmugglare-med-vinstsyfte>, besökt 2016-05-23.

Rättsfallsförteckning

Högsta domstolen

NJA 2009 s. 424

NJA 2010 s. 237

Övriga domstolar

Hovrätten över Skåne och Blekinge, RH 2002:54